МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

Методологія прикладних досліджень у сфері туризму

Методичні рекомендації до виконання курсового проєкту для здобувачів вищої освіти ОС «Магістр» спеціальності 242 «Туризм і рекреація»

Київ 2023

УДК 338.48 (076.5)
М 545

Укладачі
І. М. Дудник – д. геогр. наук, проф.,завідувач кафедри міжнародного туризму та країнознавства ФМВ НАУ
В. С. Сайчук к. геогр. наук, доцент кафедри міжнародного туризму та країнознавства ФМВ НАУ

Рецензенти:
В. І. Вишневський – д-р. геогр. наук, проф., професор кафедри міжнародного туризму та країнознавства ФМВ Національного авіаційного університету
О. В. Колотуха – д-р. геогр. наук, доц., професор кафедри міжнародного туризму та країнознавства ФМВ Національного авіаційного університету

Затверджено Науково-методично-редакційною радою Національного авіаційного університету (протокол №5/23 від 18.05.2023 р.)

М 545

Методологія прикладних досліджень у сфері туризму: методичні рекомендації до виконання курсового проєкту / Уклад.: І. М. Дудник, В. С. Сайчук. – К.: НАУ, 2023. – 32 с.

Містять вступ, мету та завдання курсового проекту, його склад, обсяг і структуру, методичні рекомендації до виконання аналітичної частини, порядок захисту, список основної та додаткової літератури, додатки.

Для здобувачів вищої освіти ОС «Магістр» спеціальності 242 «Туризм і рекреація», галузі знань 24 «Сфера обслуговування», освітньо-професійної програми «Туризмознавство».

ВСТУП

Методичні рекомендації до виконання курсового проєкту розроблені відповідно до робочої навчальної програми дисципліни «Методологія прикладних досліджень у сфері туризму» для здобувачів вищої освіти спеціальності 242 «Туризм і рекреація», галузі знань 24 «Сфера обслуговування» освітньо-професійної програми «Туризмознавство».

Вони визначають мету, тематику, обсяг, структуру та зміст курсового проєкту, вимоги до його оформлення, порядок виконання та захисту.

Курсовий проєкт (КП) – один із видів індивідуальних завдань навчально-дослідницького, творчого характеру, який має на меті поглиблення та розвиток фахових компетентностей, застосування їх під час розв'язання конкретних завдань і вироблення вмінь автономної роботи з джерелами навчальної та наукової інформації, комп'ютерною технікою, використовуючи сучасні інформаційні засоби та технології. Його виконання є важливим засобом формування таких компетентностей:

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.

ЗК 9. Здатність до спілкування з експертами інших сфер діяльності по актуальних проблемах розвитку туризму та рекреації.

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК3. Здатність до управління туристичним процесом у публічному секторі, в туристичній дестинації, на туристичних підприємствах різних ієрархічних рівнів.

СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного

туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

СК 9. Здатність до організації та управління туристичним процесом на локальному та регіональному рівнях, в туристичній дестинації, на туристичному підприємстві.

Мета та завдання курсового проєкту

Курсовий проєкт з дисципліни «Методологія прикладних досліджень у сфері туризму» є важливою складовою підготовки здобувачів вищої освіти до майбутньої науково-дослідної практики в галузі туризмознавства. Виконання цього проєкту має на меті закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих здобувачем протягом навчання у даній дисципліні.

У процесі виконання курсового проєкту здобувач повинен проявити свою підготовку у вивченні методології та теоретичних засад наук, які стосуються туризму. Також необхідно володіти методикою проведення досліджень у цій галузі.

Крім того, виконання курсового проєкту є важливим етапом у підготовці здобувачів вищої освіти до участі у студентських конференціях та виконання дипломної роботи в майбутньому. В результаті виконання курсового проєкту здобувач має продемонструвати свої загальні та наукові знання, аналітичні навички та глибину професійних знань у галузі туризмознавства.

Таким чином, виконання курсового проєкту з дисципліни «Методологія прикладних досліджень у сфері туризму» є важливим етапом у підготовці здобувачів вищої освіти до подальшої науково-дослідної роботи в галузі туризмознавства.

Варіативні теми курсових проєктів

Кафедра міжнародного туризму та країнознавства затверджує тематику курсових проєктів щороку. Здобувач вищої освіти може запропонувати свою тему для роботи, але обов'язково повинен обґрунтувати її доцільність і

відповідність науковому напряму, за яким він здобуває освіту. Тематика курсових проєктів повинна відповідати вимогам та стандартам, встановленим на кафедрі, а також бути актуальною і відповідати потребам сучасного туристичного ринку.

1. Теоретико-методологічні особливості дослідження національних туристичних систем.
2. Методологічні засади дослідження тематичних парків
3. Особливості застосування концепції суспільно-географічної системи в туризмознавстві.
4. Методологічні особливості дослідження спортивно-туристичних систем.
5. Методологічні засади прогнозування національних туристичних систем.
6. Методологія дослідження ієрархії регіональних туристичних систем
7. Методологія туристичної дестинації як регіональної системи – теорія і методи дослідження
8. Геопросторова організація туристських стежок
9. Методи та критерії класифікації туризму.
10. Проблеми цифрової трансформації в туризмі (управлінні туризмом).
11. Мультимедійні технології як метод дослідження та конструювання туристичного процесу.
12. Методологія геопросторового дослідження туристично-рекреаційний потенціалу.
13. Методи тревел-блогінгу в туризмознавстві.
14. Методи регіонального аналізу винного туризму.
15. Методи аналізу геопросторової диференціації туризму.

Склад, обсяг і структура курсового проєкту

Для належної організації та представлення матеріалів курсового проєкту його структура повинна включати основні складові елементи в такому порядку: титульний аркуш, зміст, перелік умовних скорочень, вступ, аналітичні розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. Важливо забезпечити чітку та логічну побудову роботи, щоб здобувач вищої освіти міг легко зорієнтуватись у матеріалах та зрозуміти представлену інформацію.

На титульному аркуші курсового проєкту необхідно вказати (додаток А):

- назву вищого навчального закладу, в якому виконано проєкт;
- назву факультету та кафедри, на якій виконано проєкт;
- тему курсового проєкту;
- прізвище, ім'я та по-батькові автора проєкту, номер групи, в якій він(вона) навчається;
- прізвище, ім'я та по-батькові наукового керівника проєкту, його(її) посаду, науковий ступінь та вчене звання;
- місто та рік виконання проекту.

Зміст проєкту розміщується одразу після титульного аркуша і включає найменування та номери початкових сторінок всіх структурних елементів роботи: вступу, переліку умовних скорочень, розділів та підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Перелік умовних скорочень наводять у разі їх використання. У разі використання специфічної термінології, маловідомих скорочень та символів, їхній перелік може бути включений до праці у виді списку перед вступом.

У вступі необхідно чітко визначити актуальність досліджуваного питання в сучасних умовах, сформулювати мету та основні завдання курсового проєкту, вказати предмет, об’єкт та методи дослідження, а також його науково-

теоретичну основу. Поставлені завдання повинні конкретизувати основну мету проєкту, а їхні формулювання пов’язані з назвами основних розділів. Рекомендований обсяг вступу – 2-3 сторінки.

Аналітична частина курсового проєкт включає в себе обґрунтування актуальності дослідження, детальній аналіз інформаційних джерел за темою дослідження, коротку анотацію наукових робіт науковців, які займалися даною тематикою, характеристику та короткий історичний аналіз досліджень за обраною темою, статистичну інформацією в динаміці (за останні 3-5 років). Зібрану статистичну інформацію потрібно обов’язково проаналізувати та відобразити у графіках та таблицях. Обсяг основної частини курсового проєкту (рекомендований) має дорівнювати від 35 до 50 сторінок формату А4.

Курсовий проєкт може бути виконаний на базі теоретичних досліджень, або на основі практичного аналізу конкретних об'єктів: країн, туристичних підприємств галузі, окремих видів туризму. Це надає можливість здобувачам вищої освіти використовувати творчий підхід до написання проєкту.

Для належної наукової підтримки дослідження має ґрунтуватися на матеріалах різноманітних джерел, таких як наукові збірки, статті, спеціалізовані журнали та газети, як вітчизняні, так і зарубіжні. Крім того, використання Інтернет-ресурсів також може бути корисним. У роботі обов'язково мають бути посилання на використані джерела, вказані в квадратних дужках.

Останній розділ курсового проєкту має бути присвячений висновкам. Висновки повинні містити короткий, але чіткий огляд головних результатів дослідження, виконання поставлених завдань та досягнення мети проєкту. Висновки можуть бути оформлені у вигляді тез, що стосуються розділів проєкту. Наприклад, у висновках можна навести коротке узагальнення головних положень кожного розділу, а також

зазначити важливі питання, які потребують подальшого дослідження. Рекомендований обсяг висновків – до 3 сторінок.

До списку використаних джерел необхідно включити всі джерела, які були використані для написання курсового проєкту, включаючи офіційні розпорядчі документи, наукові публікації вітчизняних і зарубіжних вчених, а також інформацію з Інтернет-ресурсів та статті у засобах масової інформації. Для кожного джерела необхідно навести повну назву, авторів, рік видання, назву видання або журналу, номер випуску або тому, сторінки, а в разі використання Інтернет-ресурсів – також адресу URL.

Оформлення списку використаних джерел в алфавітному порядку є стандартним підходом і використовується для зручності читача, який шукає певне джерело серед інших. Для забезпечення актуальності та достовірності дослідження рекомендується включати в список не менше 20 джерел, при цьому не менше 50% повинні бути видані за останні 5 років. Це допоможе показати, що автор ознайомився з актуальними науковими джерелами та має розуміння про нові тенденції та розвиток даної теми.

Щоб забезпечити різноманітність джерел і поглиблення дослідження, рекомендується, щоб у списку використаних джерел іноземні джерела становили не менше 30% від загальної кількості джерел.

Додатки додаються до курсової роботи, якщо є необхідність у додатковому матеріалі для повнішого розуміння змісту роботи. До них можуть включатись різноманітні матеріали, такі як діаграми, таблиці, картинки, копії документів, опитувальні листи та інші матеріали, які допомагають висвітлити різні аспекти роботи більш детально.

Процес виконання курсового проекту

Для успішного виконання курсового проєкту необхідно дотримуватися послідовності та узгодженості етапів його опрацювання та захисту. Серед них:

- вибір теми та погодження її з науковим керівником;
- пошук та аналіз фахової літератури та інформаційних джерел;
- збір та аналіз статистичного та аналітичного матеріалу;
- вивчення вимог до підготовки та оформлення тексту роботи;
- детальний аналіз фахової, наукової та статистичної літератури з теми дослідження;
- написання та оформлення курсового проєкту, включаючи формулювання самостійних висновків та дотримання вимог Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015;
- підготовка тез доповіді та презентації для захисту курсового проєкту;
- публічний захист курсового проєкту.

Виконання кожного з цих етапів допоможе забезпечити успішне та якісне виконання курсового проєкту та його успішний захист.

Вибір теми курсового проєкту. На початку першого семестру кафедра складає (оновлює) перелік тем, які запропонували наукові керівники. Після затвердження цього переліку на засіданні кафедри, теми надсилаються студентам для вибору. Студентові надається право самостійно обирати тему курсового проєкту із запропонованого кафедрою списку. Одночасно з цим студент може запропонувати нову тему курсового проєкту, яка повинна бути узгоджена з науковим керівником та затверджена завідувачем кафедри. Всі теми курсових проєктів мають пов'язуватися з тематикою навчальної дисципліни та відповідати спеціальності 242 «Туризм і рекреація».

При виборі теми курсового проєкту здобувач повинен враховувати наступні критерії:

- сучасність та актуальність теми в Україні та у світі;
- можливість подальшого наукового дослідження по темі курсового проєкту здобувачем, включаючи написання тез доповідей на наукових конференціях, наукових статей та магістерської дипломної роботи;
- практичне значення обраної теми для аналізу, розробки, впровадження та удосконалення;
- наявність наукової, аналітичної та статистичної інформації за темою курсового проєкту у вітчизняних та іноземних наукових джерелах;
- відповідність теми сучасним тенденціям теорії та практики туризмознавства.

Крім того, не допускається виконання курсового проєкту з однієї теми двома здобувачами однієї групи одночасно.

Наступним етапом після вибору теми *є складання плану курсового проєкту*. План має включати такі складові: вступ, основну частину, яка повинна складатися з двох-трьох розділів з виділенням підрозділів. Кожен розділ повинен містити висновки (до 1 сторінки). Висновки до всього курсового проєкту в цілому також повинні бути додані. Необхідно скласти список використаних джерел та, за потреби, додатки до проєкту.

У списку використаних джерел до курсового проєкту рекомендується включати традиційні наукові джерела, такі як монографії, наукові статті в наукових та науково-практичних журналах, статистичні звіти, а також матеріали наукових міжнародних і всеукраїнських конференцій та есе від вчених як з України, так і з-за кордону.

Також варто звернути увагу на аналітичні доповіді, підготовлені міжнародними туристичними організаціями, міжнародними економічними інституціями (ЮНВТО, ООН, МВФ та ін.), рейтинговими агентствами, експертами в галузі туризму та провідними вченими-туризмознавцями.

Наступним етапом є написання курсового проєкту за планом, який був узгоджений керівником курсового проєкту.

Наступним етапом є написання курсового проєкту згідно з узгодженим планом, який був затверджений науковим керівником.

Зміст курсового проєкту та послідовність його виконання

Курсовий проєкт повинен докладно описувати тему обраного курсового дослідження. При написанні проєкту важливо дотримуватись певної послідовності.

Виконання розпочинається з написання вступу, де визначаються об’єкт та предмет дослідження, актуальність та мета дослідження, а також визначаються основні завдання проєкту. Кожне завдання стає окремим підрозділом курсового проєкту. Під час підготовки курсового проєкту може бути потрібна корекція плану відповідно до порад наукового керівника.

Дальше необхідно підготувати перший розділ, у якому має бути представлена теорія питання, наведені структурно-логічні схеми, надані класифікації та охарактеризовано особливості об’єкта та предмета дослідження. Також визначається роль державних та міжнародних організацій (та інститутів) у регулюванні об’єкту дослідження.

У другому розділі курсового проєкту рекомендується провести аналіз статистичних даних, описати динаміку та структуру об'єкту, а також надати кількісні та якісні характеристики, пов'язані з обраною темою дослідження. Також в цьому розділі бажано проаналізувати міжнародний досвід вирішення проблем, пов'язаних з темою проєкту. Для цього можна використовувати матеріали науково-практичних конференцій, аналітичні дослідження та матеріали аналітичних доповідей міжнародних організацій. Також у

цьому розділі можна широко використовувати нормативно-правові документи, які регулюють досліджуваний об'єкт.

Для зручності читання та наочності дослідження, рекомендується використовувати таблиці, графіки, рисунки та діаграми у першому та другому розділах курсового проєкту. Якщо великий обсяг ілюстративних матеріалів (таблиць, рисунків) перевищує 2/3 сторінки формату А4, то краще розмістити їх у додатках до курсового проєкту.

Також, у другому розділі курсового проєкту важливо розглянути ситуацію в Україні, визначити пріоритети відтворення туристичної галузі у післявоєнний період, досліджені ролі України у майбутньому євроінтеграційному процесі в контексті теми курсового проекту.

У третьому розділі курсового проєкту здійснюється прогноз розвитку об’єкта дослідження, його проєктування та конструювання, якщо це застосовно до теми дослідження. Також у цьому розділі рекомендується детально висвітлити позитивний досвід розвитку туризму країн світу, що можуть бути корисними для вдосконалення туристичної галузі в Україні в майбутньому.

Після написання розділів курсового проєкту, рекомендується скласти короткі висновки (не більше 1 сторінки) до кожного розділу та загальні висновки (2-3 сторінки) до всього проєкту в цілому.

Після цього необхідно оформити додатки та список використаних джерел.

Перед підготовкою остаточного варіанту курсового проєкту важливо провести ретельний перегляд та редагування вступу, тексту розділів та висновків.

Після перевірки науковим керівником першого варіанту курсового проєкту здобувач вносить необхідні зміни та доопрацьовує текст відповідно до вимог «нормоконтролю», які застосовуються в НАУ. Після цього він редагує текст та остаточно технічно оформлює курсовий проєкт.

Курсовий проєкт має бути написаний грамотно, державною – українською мовою. Однак, іноземні студенти, які навчаються на кафедрі, можуть отримати виняток з цього правила за умови попередньої згоди із завідувачем кафедри та погодження на засіданні кафедри.

Приклад титульної сторінки курсового проєкту представлено у додатку А. Приклад змісту (плану) представлено у Додатку Б.

Під час підготовки та роботи здобувачем над текстом курсового проект необхідно враховувати такі особливості:

Вступ до курсового проєкту повинен мати обсяг 2-3 сторінки. У вступній частині необхідно обґрунтувати актуальність теми дослідження, сформулювати мету та основні завдання курсового проєкту, а також визначити об'єкт та предмет дослідження.

У курсовому проєкті необхідно надати перелік науковців, які провели дослідження з проблематики теми, що розглядається, включаючи вчених з України, так і з інших країн. Також варто описати методологію та структуру курсового проєкту, а також визначити інформаційну базу дослідження.

Обґрунтування теми курсового проєкту повинно коротко відображати значення та актуальність обраної проблеми на глобальному, регіональному або національному рівнях. Також варто виділити наукову новизну дослідження, яка може полягати у створенні гіпотези та її підтвердженні на практиці, розробленні моделей дослідження, концепцій розвитку окремих видів туризму, встановленні нових критеріїв певних процесів або діяльностей, створенні класифікаційних критеріїв та ознак, введенні нових наукових термінів тощо. Враховуючи ці фактори, обрана тема дослідження має великий потенціал для розширення нашого розуміння певної проблеми та сприяння у подальшому розвитку науки та практики відповідної сфери.

Мета курсового проєкту полягає у визначенні ідеального результату дослідницької діяльності та узагальненні результатів у підготовці відповідного тексту. Мета пов'язана з темою, об'єктом та предметом дослідження курсового проекту. Об'єкт дослідження – це процес або явище, що викликає проблемну ситуацію та є обраним здобувачем для дослідження у курсовому проєкті. Предмет дослідження знаходиться в межах об'єкта та пов'язаний з теоретичними, методологічними та практичними аспектами окремих складових питань туризмознавства, функціонування туристичних систем та ринків. Предмет дослідження тісно пов'язаний з темою курсового проєкту та містить в собі висвітлення конкретних аспектів певної проблеми в контексті туризму. Узагальнюючи, мета курсового проєкту полягає у вивченні конкретної теми та її взаємозв'язку з об'єктом та предметом дослідження з метою досягнення ідеального результату в підготовці відповідного фахівця.

Основна частина курсового проєкту має точно і логічно відповідати темі та системно і комплексно розкривати її. Зазвичай вона складається з двох-трьох розділів, кожен з яких повинен містити підрозділи, пов'язані між собою за логікою наукового дослідження.

Розподіл тексту на розділи та підрозділи повинен бути пропорційним за обсягом. Такий розподіл допоможе створити чітку структуру дослідження та допоможе читачеві легше зорієнтуватися в матеріалі. Кожен розділ та підрозділ повинен містити заголовок, що відображає його зміст, і бути розкритим достатньо детально. Розділи та підрозділи повинні бути логічно пов'язані між собою та відповідати меті та завданням курсового проекту.

Зміст основної частини курсової роботи повинен точно та логічно відповідати темі курсового проєкту та системно, комплексно її розкривати.

Висновки курсового проєкту повинні логічно завершувати наукові дослідження здобувача та узагальнювати проведені

дослідження. У висновках здобувачу необхідно підсумувати свої знання та результати наукового дослідження, відображаючи основні здобутки, класифікації, систематизації та самостійні узагальнення щодо теми курсового проєкту. Крім того, у висновках необхідно коротко викласти основні тенденції та стратегічні пріоритети вирішення наукової проблеми.

Важливо, щоб висновки були чіткими, достовірними, ємними за змістом, конкретними і випливали з викладеного у курсовій роботі матеріалу. Висновки мають бути самостійно сформульовані студентом і відповідати меті та завданням курсового проєкту.

Під час написання курсового проєкту варто утримуватися від використання емоційно забарвлених слів, фраз та прийомів, які характерні для ЗМІ та «жовтої преси.

Стиль викладання тексту повинен бути науковим та академічним, що передбачає використання формальної мови та офіційних термінів. Доцільно дотримуватися стандартних вимог до оформлення тексту та використовувати наукову літературу, яка відповідає тематиці курсового проєкту.

Для забезпечення об'єктивності викладення матеріалу курсового проекту необхідно після кожної цитати, таблиці, графіку та рисунка, а також після використання статистичних даних та експертних оцінок, вказувати джерело їх походження (літературу) у квадратних дужках. Такі фрази, як «за повідомленням», «на думку вченого», «за даними міжнародної організації», «за експертними оцінками» та інші, мають бути конкретизовані зазначенням джерела інформації у квадратних дужках. Наприклад: [5, с. 67; 56, с. 8-9] або [46] у випадку одного джерела.

Вимоги до оформлення курсового проєкту

Для написання курсового проєкту рекомендується використовувати текстовий редактор MS Word. При цьому необхідно встановлювати шрифт Times New Roman розміру 14 з інтервалом між рядками 1,5. Відступи від краю аркуша повинні складати 2 см зверху та знизу, 2 см зліва та 1 см праворуч. Курсив або жирний шрифт можуть використовуватись для виділення ключових слів або термінів. Для друку рекомендується використовувати чорний колір шрифту.

Номер сторінки розташовується у правому нижньому куті аркуша.

Курсовий проєкт необхідно надрукувати на стандартних аркушах формату А4 (210 х 297 мм) з відповідним оформленням (наприклад, оправлення у палітурку або в м'яку обкладинку). Також рекомендується зберігати курсовий проєкт на електронному носії (наприклад, на диску) для забезпечення збереження даних та зручного доступу до них.

Курсовий проєкт складається з трьох розділів, до яких не включаються додатки.

Для зручності можуть бути використані великі таблиці та ілюстрації, що можуть бути розміщені в додатках у форматі А3 або А4.

Рекомендується уникати використання надмірної кількості маркерів, курсиву, внутрішніх заголовків та інших шрифтів у тексті курсового проєкту. Зазвичай, текст повинен бути одноманітним і стандартним.

Заголовки структурних частин курсового проєкту, такі як «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ» та «ДОДАТКИ», повинні бути написані великими (заголовними) літерами тим же шрифтом, що й основний текст, та вирівняні по центру сторінки.

Заголовки підрозділів друкуються з абзацного відступу (не вирівнюються по центру сторінки) маленькими літерами (з

великої літери лише перше слово). Крапка наприкінці заголовку не ставиться. У разі, якщо заголовок складається з двох речень, їх розділяють крапкою. Переноси слів у заголовках не допускаються.

Першою сторінкою курсового проєкту повинен бути титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок, але без номера сторінки. Номери наступних сторінок сторінки проставляються у правому нижньому куті сторінки без крапки в кінці (зразок титульного аркуша наведено у додатку А). Зміст оформлюється згідно з прикладом, наведеним у додатку Б.

Структурні частини курсового проєкту – зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел – не мають порядкових номерів. Всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини, нумеруються звичайним чином. Не ставляться номери до заголовків, тому не можна друкувати: «1. ВСТУП» або «Розділ 3. ВИСНОВКИ».

Розділи позначаються порядковими номерами арабськими цифрами (1, 2, 3). Номер розділу ставиться після слова "РОЗДІЛ", після номера крапку не ставлять. Після цього з нового рядка друкують заголовок розділу. Підрозділи позначають номером розділу і підрозділу через крапку (1.1., 1.2. або 2.1.; 2.2., 2.3. та ін.). Після останньої цифри ставиться крапка, а у тому ж рядку друкують підзаголовок підрозділу.

При написанні тексту на комп'ютері, рекомендується використовувати жирний шрифт для виділення структурних частин та заголовків. Для розділів та підрозділів, рекомендується залишати один пропущений рядок між ними. Також, між заголовками та текстом повинен бути один пропущений рядок. Кожен розділ тексту, включаючи вступ та висновки, слід починати з нової сторінки. Крім того, кожен абзац тексту повинен починатись з «червоного рядка», розташованого на відстані 1,25 см від лівого краю тексту.

У тексті заборонено скорочення слів, крім загальноприйнятих. Якщо здобувач бажає використовувати

скорочення, він повинен спочатку вжити повне словосполучення, а потім в дужках надати скорочення (наприклад: «Всесвітньої туристської організації (UNWTO)».

Таблиці, формули, рисунки (включаючи діаграми, графіки, структурно-логічні схеми та інші ілюстрації) та підпункти нумеруються в межах кожного розділу. Наприклад, Рис. 1.1, Таблиця 2.3, Формула 3.2 та інше. При цьому, слово «Таблиця» повинно бути записано повністю, без скорочень, а слово «Рисунок» скорочується до «Рис.» з вказівкою номеру, наприклад «Рис. 1.2». Назва таблиці повинна бути розміщена праворуч від самої таблиці, рядком нижче від неї.

Ілюстрації та таблиці краще розміщувати нижче відповідних згадок у тексті або на наступній сторінці. Якщо таблиця або рисунок займає більше половини сторінки, то можна розглянути можливість винесення їх до Додатків для кращої зручності читання.

Нумерація ілюстративного матеріалу повинна відповідати номеру розділу та йти в порядку розташування у розділі. Наприклад, для розділу 1: Рисунок 1.1, Таблиця 1.1, Рисунок 1.2, Рисунок 1.3, Таблиця 1.2, Таблиця 1.3, Таблиця 1.4. Для розділу 2: Рисунок 2.1, Таблиця 2.1, Таблиця 2.2, Таблиця 2.3, Таблиця 2.4, Рисунок 2.2 та інші.

Оформлення таблиць регулюється відповідними стандартами та вказівками. Для таблиць та рисунків рекомендується використовувати гарнітуру шрифту Times New Roman (Cyr), розмір шрифту – 12 (або 14), міжстроковий інтервал - одинарний. Детальніше про оформлення таблиць та рисунків можна знайти в додатку В.

Формули, якщо використовуються, розміщуються посередині рядка, у самому кінці рядка справа пишеться номер формули у круглих дужках (наприклад, (1.1)). Перша цифра в номері означає номер розділу, до якого відноситься формула, а друга – порядковий номер формули в розділі.

При написанні курсового проєкту здобувач має дотримуватися правил наукової етики та посилатися на

достовірні джерела, статистичні дані та інші матеріали, з яких взяті відомості. Він несе повну відповідальність за точність та достовірність вказаних даних та посилань.

При цьому бажано користуватися останніми виданнями та публікаціями, оскільки посилання на статистичні та аналітичні джерела, опубліковані більше ніж три-чотири роки тому, вважаються застарілими. Виняток становлять фундаментальні наукові праці.

Під час написання курсового проєкту необхідно користуватися науковими джерелами, статистичними матеріалами тощо. У посиланні на джерело необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць та формул, з яких беруться дані у роботі. Посилання у тексті необхідно зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «...у працях [11 – 17]...» або «…[14, с.15].». На всі таблиці повинні бути посилання у тексті, наприклад: «...у Таблиці 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. Таблиця 1.3».

Список використаних джерел потрібно розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків наукових та статистичних, аналітичних джерел. Бібліографічний опис джерел необхідно складати відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи (з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015).

Додатки до курсового проєкту можна оформлювати як продовження основного тексту на наступних сторінках, або як окрему частину курсового проєкту. Додатки повинні розміщуватися в порядку їхньої появи в тексті і мати заголовки, що друкуються малими літерами з першої великої літери симетрично відносно тексту сторінки. Заголовок повинен бути попереду слова "Додаток" та вказувати літеру, що позначає додаток (наприклад, "Додаток А"). Кожен новий

додаток повинен розпочинатися з нової сторінки. Додатки рекомендцється позначати послідовно великими літерами української абетки А, Б, В та ін., за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: «Додаток А», «Додаток Б».

Для спрощення сприйняття матеріалу курсового проєкт у рекомендується у одному Додатку розміщувати один ілюстративний матеріал (таблицю або рисунок).

Умовний приклад оформлення списку джерел наводиться у Додатку Д.

Порядок захисту курсового проєкту

Курсовий проєкт є складовою модуля 3. Здобувач повинен захистити його не пізніше, ніж за тиждень до написання модульної контрольної роботи № 2, а саме у відведений для захисту час.

Курсовий проєкт повинен бути оформлений відповідно до вимог, що стосуються його структури та оформлення. Після завершення роботи здобувач підписує курсовий проект і передає його на кафедру міжнародного туризму та країнознавства для реєстрації, перевірки та рецензування науковим керівником.

Курсовий проєкт рекомендується до захисту за умови його наявності у «переплетеному», скріпленому вигляді, наявності відгуку наукового керівника і реєстрації в журналі курсових робіт (проєктів) кафедри.

Для допуску курсового проєкту до захисту необхідно дотримуватися наступних вимог:

- у роботі повинні бути присутні всі необхідні структурні частини, зокрема, розділи, вступ, висновки та список використаних джерел;
- забороняється використання матеріалів, які є плагіатом чужих наукових праць, чужої курсової роботи;
- у тексті повинні бути належні посилання на використані джерела, а також джерела статистичної літератури, яку

використовує здобувач. При цьому джерела, що містять статистичні дані, повинні бути актуальними (не старше трьох років від дати написання курсового проєкту);

- представлені таблиці та рисунки (графіки) повинні містити актуальні статистичні дані, що не є застарілими (не старше трьох років від дати написання курсового проєкту);
- оформлення роботи повинно відповідати вимогам, викладеним у методичних вказівках;
- зміст роботи повинен повністю розкривати тему курсового проєкту.

Проєкти, які не відповідають цим вимогам, не будуть допущені до захисту.

До захисту курсового проєкту здобувач повинен підготувати повідомлення (презентацію) тривалістю 8-10 хвилин, в якому стисло викласти мету та завдання курсового проекту, основні результати дослідження, включаючи рекомендації та висновки.

Захист курсового проєкту проводиться індивідуально кожним здобувачем у присутності комісії кафедри міжнародного туризму та країнознавства. При введенні військового стану можливий дистанційний захист проєкту. Під час захисту необхідно продемонструвати глибокі знання теми, володіння науковими методами дослідження, здатність логічно та обґрунтовано викладати матеріал, зробити висновки та надати рекомендації. Також оцінюються навички самостійних наукових досліджень та уміння чітко й логічно викладати матеріал. Крім того, здобувач повинен визначити основні тренди та стратегічні пріоритети розвитку туристичного об'єкту.

Після презентації курсового проєкту здобувач має можливість відповісти на питання, які ставлять науковий керівник, члени комісії, викладачі кафедри та інші присутні на захисті. Відповіді на ці запитання дозволяють переконатися у розумінні теми, якість дослідження, науковій складності та узагальнюючих навичках здобувача.

Оцінка курсового проєкту здійснюється науковим керівником та комісією за такими критеріями:

- відповідність змісту курсової роботи темі;
- повнота, системність, комплексність висвітлення проблеми;
- наявність взаємозв'язку між, розділами, підрозділами; логічність структури курсового проєкту;
- наявність використання аналітичних та статистичних досліджень;
- самостійність здійснення узагальнень, висновків;
- поєднання теорії та практики;
- аргументованість висновків;
- наявність у роботі сучасних статистичних та аналітичних даних;
- наукова новизна дослідження;
- своєчасність виконання графіку написання курсового проект;
- відповідність вимогам оформлення;
- подання результатів до захисту у форматі презентації, виконаної в програмі Power Point;
- якість доповіді і відповідей на запитання наукового керівника та комісії.

Комісія оцінює курсовий проєкт на основі системи ECTS. Береться до уваги оцінка, рекомендована науковим керівником.

Оцінювання окремих видів виконаної здобувачем навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 1:

Таблиця 1

Рейтингова система оцінювання курсового проект

Модуль №3 «Курсовий проєкт»	
Вид навчальної роботи	Мах кількість балів
Виконання курсового проєкту	60
Захист курсового проєкту	40

Виконання та захист курсового проєкту (разом)	100

Результат захисту курсового проєкту визначається оцінками «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова література

1. Галян О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання / О. В. Галян. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 26 с.

2. Коцан Н., Коцан Р., Сахнюк А. Методологічні основи дослідження туризму в регіоні // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, № 1 (9) (2021), С 311-324

3. Мариняк Я. О. Методологія наукових досліджень в туризмі : навч. –метод. посіб. Тернопіль: Вектор, 2016. 60 с.

4. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / Марта Мальська, Наталія Паньків. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.

5. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

Допоміжна література

6.Дудник І. М. Вступ до загальної теорії систем. К.:Кондор, 2008. 205 с.

7. Костін Ю. Д. Теорія і методологія наукових досліджень : навчальн посібник для студентів (магістрів) усіх форм навчання / Ю. Д. Костін, Т. В. Полозова, І. А. Шейко, Д. Ю. Костін. Харків : ХНУРЕ, 2021. 152 с.

8.Кунда Н. Т., Куницька О. М. Методи наукових досліджень: Навч. посіб./Націон.транспорт.ун-т.К.: НТУ, 2007 84с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. http://www.ukrstat.gov.ua
2. http://www.coe.kiev.ua
3. http://tourlib.net/
4. UNWTO World Tourizm Barometer. Веб-сайт статистики ВТО. URL: http://www.unwto.org/facts/eng/barometer.htm

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародного туризму і країнознавства

ГЕОПРОСТОРОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Курсовий проєкт з дисципліни
«Методологія прикладних
досліджень у сфері туризму»

Здобувач вищої освіти
ОС «Магістр»
Мельник Микола Михайлович _____ (підпис)
(група Т-511)

Науковий керівник: д. геогр. н.,
професор
Дудник Іван Миколайович _____ (підпис н. керівника)

Київ – 2023

Додаток Б

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	5
1.1. Сутність та особливості рекреаційного потенціалу	5
1.2. Структура та функції рекреаційного потенціалу.	11
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ	19
2.1. Наукові концепції дослідження	19
2.2. Загальний алгоритм дослідження.	29
2.3. Специфіка застосування методів дослідження	39
РОЗДІЛ 3. ПРОГНОЗНІ ПАРАМЕТРИ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	34
3.1. Визначення прогнозної концепції	34
3.2. Варіанти компонентних прогнозів	39
3.3. Прогнозна модель рекреаційного потенціалу	46
ВИСНОВКИ	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	49
ДОДАТКИ	50

Додаток В

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

1.1. Сутність та особливості рекреаційного потенціалу

Поняття «потенціал» старе, як людська цивілізація, воно є детермінантом сфери послуг. Англійське слово “hospitality” (гостинність) походить від латинського “hospitium” (госпиції). В основі даного терміну лежить слово “host” (хазяїн), “hospice” (притулок), “hotel” (палац або будинок палацового типу, призначений для перебування в ньому важливих гостей).

Термін «рекреаційний потенціал» був введений європейськими експертами конфедерації національних асоціацій готелів і ресторанів (ХОТ-РЕК), створеної у 1982 році. З наукової точки зору він визначає систему заходів і порядок їх здійснення з метою задоволення найрізноманітніших побутових, господарських і культурних запитів гостей туристських підприємств, їх завбачливого обслуговування наданням низки послуг [11].

Таблиця 1.1.

Стандартна класифікація засобів розміщення туристів

Категорія	Розряд	Група
Колективні засоби розміщення туристів	Готелі та аналогічні засоби розміщення туристів	• Готелі • Аналогічні заклади
	Спеціалізовані заклади	• Оздоровчі заклади • Табори праці та відпочинку • Громадські засоби транспорту • Конгрес-центри
	Інші колективні заклади	• Житло для відпочинку • Площадки для кемпінгу • Інші колективні заклади

Джерело: Пуцентейло П. Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва. Київ: Центр учбової літератури, 2016. С.34.

Рис. 1.1. Класифікація закладів розміщення

* Складено за Мальською М. П. та Худо В. В.

Додаток Д

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

(слід розміщати у алфавітному порядку)

Спочатку Закони

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
2. Конституція України: станом на 1 жовтня 2022 р. / Верховна Рада України. Київ: Право, 2022 р..

Потім джерела в алфавітному порядку

підручники, навчальні посібники в алфавітному порядку…

Один автор

Бондаренко В. Г. Історія України. Львів, 2017. 153 с.

Дичківська О. О. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Київ : ДІА, 2018. 82 с.

Два автори

Мартиненко З. Е., Макар І. В. Управління підприємством: теоретико-методичні засади : монографія. Харків: Щедра садиба плюс, 2017. 296 с.

Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 120 с.

Три автори

Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А.С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2017. 348 с.

Тарнавська Г. Я., Марценюк Н. С., Герасимова Т. М. Фінанси : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2017. 412 с.

Автор(и) та редактор(и)/упорядники

Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Дутко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с.

Веретенко В. В. Міжнародний маркетинг : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Марценюка. Київ, 2015. 374 с.

Без автора

Міжнародні відносини : монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ : ЦУЛ, 2016. 162 с.

Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: П. О. Бедрія, О. О. Петренка. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.

Законодавчі та нормативні документи

Конституція України : станом на 1 жовтня 2017 р. / Верховна Рада України. Київ : Право, 2017. 93 с.

Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2016. № 2145-VIII. *Голос України*. 2016. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.

Електронні ресурси

Куцкір Я. С., Махно Б. А., Борислав С. Г. Трансформація науково-педагогічної системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. *Наука та інновації*. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI:https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.

Хміль І. О. Шляхи подолання правового нігілізму в Україні. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. Запоріжжя, 2016. № 3. – С. 20–27. – URL:http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 22.11.2022).

Частина видання матеріалів конференцій (тези доповіді)

Цехмістров І. І., Перець І. П. Про бюджет. *Дослідження проблем в Україні очима молодих вчених* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2021 р. Запоріжжя, 2021. С. 50–53.

Навчальне видання

МЕТОДОЛОГІЯ ПРИКЛАДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ТУРИЗМУ

Методичні рекомендації
до виконання курсового проєкту
для здобувачів вищої освіти ОС «Магістр»
спеціальності 242 «Туризм і рекреація»

Укладач:
Дудник Іван Миколайович

Укладачі:
Дудник Іван Миколайович
Сайчук Віктор Степанович

В авторській редакції

Технічний редактор А. І. Лавринович
Коректор О. О. Крусь
Компютерна верстка
Підготовлено до друку